

Івану Платоновичу Ковальчуку – 70!

Іван Ковальчук – відомий український геоморфолог, географ, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка, упродовж

1987–1990 рр. завідувач кафедри геоморфології географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, нині – завідувач кафедри геодезії та картографії Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Іван Ковальчук народився у мальовничому поліському селі Золотолін, що розкинулось на берегах Горині у Рівненській області. Незважаючи на те, що дуже швидко довелось залишити рідне село й поїхати здобувати вищу освіту до Львова, в його серці назавжди залишилась велика любов до Полісся, рідного села і Батьків. Уже відомий професор, Іван Ковальчук, приїжджаючи у рідну домівку, у всьому допомагав Матері – Ковальчук Уляні Сергіївні – непересічній Жінці, яка заклала

синові найважливіші людські риси – справедливість, чуйність, доброзичливість, любов і повагу до людей, власної Родини й України.

Іван Ковальчук 1974 р. закінчив географічний факультет ЛДУ імені Івана Франка, спеціалізувався на кафедрі геоморфології. Упродовж 1974–1977 рр. працював лаборантом, згодом – завідувачем музею землезнавства на географічному факультеті цього університету. Важливим етапом у формуванні молодого дослідника стало навчання в аспірантурі МДУ ім. М. В. Ломоносова (1977–1980), де на той час розвинулась одна з найсильніших геоморфологічних шкіл із досліджень ерозійних і руслових процесів, яку очолював М. Макавєєв, а згодом Р. Чалов. У цей період головним об'єктом наукових досліджень ученого є ерозійні процеси. Зокрема, кандидатську дисертацію “Динаміка ерозійних процесів Західного Поділля” Іван Ковальчук захистив 1981р.

Після навчання в аспірантурі Іван Ковальчук повернувся на кафедру геоморфології ЛДУ ім. І. Франка. Звання доцента кафедри геоморфології йому присвоєно 1985 року, а 1987 р. призначений завідувачем цієї кафедри. Проте Івана Ковальчука передусім приваблювала наукова робота і зростання як науковця – фахівця-геоморфолога. Отож 1990 року він вступив у докторантуру МДУ ім. М. В. Ломоносова, яку успішно закінчив 1993 року, захистом докторської дисертації на тему “Еколого-геоморфологічний аналіз флювіальних систем регіону” за спеціальністю 11.00.04 – геоморфологія та еволюційна географія.

Після захисту докторської дисертації Іван Ковальчук повернувся до ЛДУ ім. Івана Франка і працював на кафедрі геоморфології географічного факультету.

Вчене звання професора по цій кафедрі йому присвоїли 1995 р. Після повернення до Львівського університету Іван Ковальчук сформував наукову школу екологічної геоморфології, що розвивалась на кафедрі геоморфології, а згодом – на кафедрі конструктивної географії і картографії, яку він створив 2000 року. Іван Ковальчук завідував кафедрою конструктивної географії і картографії до переїзду у Київ (вересень 2007). Звання “Заслужений професор Львівського університету” ювіляру присвоєно 2005 р.

На запрошення ректора Національного аграрного університету (нині НУБіП України) у м. Києві Іван Ковальчук перейшов на посаду професора кафедри геодезії та картографії. З лютого 2008 р. і донині є завідувачем цієї кафедри. Власне завдяки зусиллям ювіляра зазначена кафедра з “обслуговуючої” стала “випусковою”, відкрито аспірантуру, створено навчально-наукову лабораторію Картографічного моделювання проблем природокористування. Протягом 2008–2011 рр. Іван Ковальчук працював директором НДІ землекористування та правового регулювання майнових і земельних відносин, а з 2015 р. – заступником декана з наукової роботи факультету землевпорядкування НУБіП України.

Складно переоцінити науковий доробок ювіляра. Іван Ковальчук опублікував понад 1 200 наукових праць, у тім числі 77 монографій (14 із них написано польською та англійською мовами в країнах ЄС); 19 праць опубліковано у виданнях, індексованих у базах “Scopus” і “Web of Science”. Ювіляр, як уже зазначено вище, є засновником наукової школи екологічної геоморфології, яка за час роботи в НУБіП України розширилась у наукову школу екологічної та інженерної геоморфології, конструктивної географії та картографії, відому як в українському науковому просторі, так і в європейському.

Під керівництвом Івана Платоновича підготовлено 4 доктори географічних наук, 25 кандидатів наук, у 2012 р. йому присвоєно почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України”. Ювіляр є членом низки спеціалізованих учених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій, експертом ДАК МОН України, академіком Української екологічної академії наук, дійсним членом НТШ, почесним членом Українського географічного товариства; був співкерівником низки міжнародних наукових проектів від України.

Педагогічна діяльність – також важлива складова доробку Івана Ковальчука. Він є автором і співавтором 4-х підручників та 46-ти навчальних посібників (14 з них із грифом МОН України), розробив низку навчально-методичних комплексів та електронних навчальних посібників, є академіком ВГО “Національна академія наук вищої освіти України”, нагороджений знаком “Відмінник освіти України” Міністерства освіти України. Ювіляра відзначено великою кількістю нагород, у тім числі: “Знак Пошани” від Київського міського голови, “Знак Пошани” ДУ “Інститут охорони ґрунтів України”, Грамота Верховної Ради України, Нагрудним знаком МОН України “Василь Сухомлинський”; медалями ВГО “АНВО України” “За успіхи в науці”, “Ярослав Мудрий” і “Володимир Великий”.

Лідія Дубіс